

JEDNODNIOWA SESJA TERENOWA
„Park Śląski – zielone płuca Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”

TRASA

Stadion Śląski (rozpoczęcie) – Elka – Planetarium – Aleja Gwiazd – Kanał Regatowy – Ogród Japoński – Dyrekcja Parku – Browar Przysań – Skansen (zakończenie)

Uwaga: W przypadku zmiany godzin seansów w Planetarium kolejność obiektów może ulec zmianie.

SZCZEGÓŁOWY OPIS POSZCZEGÓLNYCH PUNKTÓW SESJI

Ogród Japoński

Historia ogrodu rozpoczęła się w 1975 r. Autorem projektu był Edward Bartman z SGGW. Kanwą otoczenia głównej promenady były soczewkowate oczka wodne, w których sadzono miniaturowe lilie wodne. Z motywów japońskich wybudowano mur zakończony daszkiem z dachówek, który ma wyjście na wschód w kształcie koła, czyli Drzwi Księżyca. Od strony północnej wybudowano stylizowany mur ceglany. Oba te mury są do dziś zachowane. Spośród gatunków dalekowschodnich nasadzono: grujecznik japoński *Cercidiphyllum japonicum*, miłorząb dwuklapowy *Ginkgo biloba*, klon palmowy *Acer palmatum*, oczar japoński *Hamamelis japonica*, oczar omszony *Hamamelis mollis*, klon tatarski *Acer tataricum*, berberys Thunberga *Berberis thunbergii*, cyprysik groszkowy *Chamaecyparis pisifera* i oliwnik wąskolistny *Elaeagnus angustifolia*. Ogród w nowej odsłonie powstał w 2021 roku, na podstawie projektu zespołu E. Myjak-Sokołowska, J. i S. Botwina, M. Szaruga i M. Kozyra. Wprowadzono tu Strumień męski i Strumień żeński, staw, ogród *karesansui*. Dodano gatunki roślin typowe dla ogrodów japońskich: hortensja ogrodowa *Hydrangea macrophylla*, magnolia japońska *Magnolia kobus*, tawuła japońska *Spiraea japonica* i kosaciec mieczolistny *Iris ensata*.

Ogród japoński wg stanu z 1975 roku – widok na grujeczniki japońskie *Cercidiphyllum japonicum* (Fot.: K. Rostański).

Strumień męski z kaskadą. Przed nią Droga wody (Fot.: K. Rostański).

Kolej linowa Elka

Pierwsza trasa nizinnej kolejki linowej Elka ruszyła w 1967 roku. Łączyła trzy stacje – Planetarium, Stadion i Wesołe Miasteczko. Obecnie, od 2023 roku czynne są dwie trasy łączące Stadion Śląski z nowym wesołym miasteczkiem – Legendią i Planetarium.

Elka po modernizacji (Fot.: K. Rostański).

Planetarium

Planetarium powstało w latach 1953-1955 na podstawie projektu Zbigniewa Solawy. Przez lata w głównej sali projekcyjnej działał aparat Zeissa, który wyświetlał na kopule ekranu konstelacje gwiazdne i pokazy edukacyjne. Przed budynkiem Planetarium powstał pomnik

Mikołaja Kopernika – rzeźba Jerzego Bandury. W 2022 roku ukończono modernizację tego obiektu na podstawie projektu pracowni Consultor sp. z o.o., sprowadzając część wystawienniczą pod ziemię, wymieniając projektor na nowy, wprowadzając urządzenia symulujące zjawiska fizyczne, np. trzęsienie ziemi, błyskawicę, a także lot w kosmos. W pobliżu powstała również wieża widokowa.

Planetarium po modernizacji w 2022 roku. Projekt pracowni Consultor sp. z o.o. (Fot.: K. Rostański).

Aleja Gwiazd

Galeria Rzeźby Śląskiej będąca pokłosem plenerów rzeźbiarskich w latach 1963-1983 (Fot.: K. Rostański).

Wielki krąg taneczny przed modernizacją w 2022 roku (Fot.: K. Rostański).

Kanał Regatowy

Kanał Regatowy to sztuczny zbiornik liczący ok. 550 metrów długości. Powstał jako przedłużenie 7 hektarowego Dużego Stawu. Utworzony został do celów rekreacyjnych (pływanie na kajakach, łódkach i rowerkach wodnych). Początkowo Kanał Regatowy miał prowadzić aż do Dużego Stawu w Wesołym Miasteczku, jednak jest znacznie krótszy i kończy się w okolicach Śląskiego Ogrodu Zoologicznego. Obecnie trwają prace nad rewitalizacją tego obiektu. Po zakończeniu całej inwestycji Kanał Regatowy stanie się drożny i będzie z niego można przepłynąć do Dużego Stawu. Planowane jest również przywrócenie na akweny kajaków i łódek.

Dyrekcja Parku

Budynek dyrekcji został oddany do użytku w 1967 roku. Obiekt w stylu postmodernistycznym zaprojektowali Henryk Buszko i Aleksander Franta. Zbudowany został z klinkierowej cegły i kamienia pińczowskiego, świetnie w ten sposób komponując się z parkową zielenią. Na jednej z zewnętrznych ścian budynku wisi tablica upamiętniająca generała Jerzego Ziętkę, który był bardzo zaangażowany w budowę parku i chętnie przebywał w tym budynku. W bliskim sąsiedztwie budynku dyrekcji rosną m.in.: okazała magnolia parasolowata *Magnolia tripetala* o kwiatach osiagających średnicę nawet 20 cm oraz jodły jednobarwne (kalifornijskie) *Abies concolor*, których igły po roztarciu w palcach wydzielają zapach mandarynek.

Instalacje powstałe przy wystawie ogrodniczej (tzw. „Ściany Płaczu”), (Fot.: K. Rostański).

Kwiat magnolii parasolowatej *Magnolia tripetala*, która rośnie przy budynku Dyrekcji Parku (Fot.: B. Bacler-Żbikowska).

Browar Przystań

Restauracja Przystań w formie sprzed modernizacji (Fot.: K. Rostański).

Skansen

Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie zostało założone na terenie Parku Śląskiego w 1975 roku. Pomysł powstania muzeum etnograficznego pojawił się już w 1938 roku, jednak realizację uniemożliwił wybuch II wojny światowej. Dopiero w 1952 roku, podczas Walnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Katowicach zaproponowano, by na terenie powstającego Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku stworzyć skansen. Koncepcję skansenu opracowało w 1963 roku Krakowskie Biuro Projektowe. Projekt zakładał m.in. uformowanie wzniesienia w celu wiarygodnego przedstawienia podregionu podgórskiego. Obecnie teren skansenu obejmuje ok. 35,6 ha. Zgromadzono w nim zabytki budownictwa ludowego, które pochodzą z podregionów

Górnego Śląska: beskidzkiego, podgórskiego, pszczyńsko-rybnickiego, przemysłowego i lublinieckiego oraz regionu Zagłębia Dąbrowskiego. Większość zabytków pochodzi z połowy XIX w., a niektóre z XVIII w. (np.: kościół p.w. św. Józefa Robotnika z Nieboczów, spichlerze dworskie, plebański i chłopskie czy też niektóre budynki z Beskidu Śląskiego).

Kościół p.w. św. Józefa Robotnika z Nieboczów (Fot.: K. Urbisz-Hojka).

UWAGA:

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do modyfikacji programu sesji terenowej w zależności od warunków pogodowych oraz potrzeb uczestników.